



Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Березень 2023 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 42
Департамент статистики та звітності



Головне

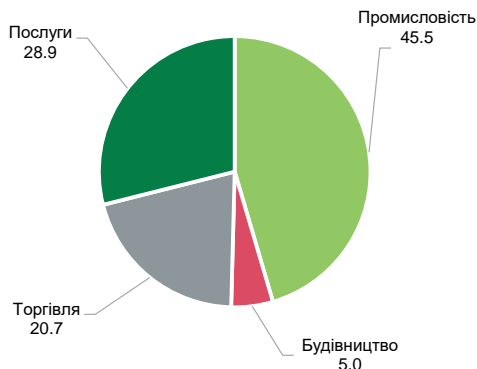
Український бізнес підлаштувався до складних умов широкомасштабної війни та продовжив поліпшувати очікування щодо своєї економічної діяльності. **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у березні майже досяг нейтрального рівня і становив 49.5** (у лютому – 45.0).

- У березні підприємства всіх секторів, залучених до щомісячного опитування, оптимістичніше оцінили результати своєї діяльності.
- Поліпшення ситуації в енергетиці, зовнішньої кон'юнктури, логістики, підвищення споживчих настроїв позитивно позначилися на очікуваннях підприємств промисловості та торгівлі, секторальні індекси яких перетнули нейтральний рівень. Підприємства секторів налаштовані на збільшення обсягів виробництва товарів, обсягів нових замовлень і товарообороту.
- Респонденти сектору будівництва та сектору послуг пом'якшили песимістичні настрої щодо своїх економічних перспектив, однак все ще не очікують збільшення обсягів виконаних будівельних робіт та наданих послуг.
- Більшість опитаних респондентів прогнозують уповільнення зростання закупівельних цін та цін підрядників, а також тарифів на власну продукцію/послуги.
- Підприємства всіх секторів поки не очікують на збільшення загальної чисельності своїх працівників.

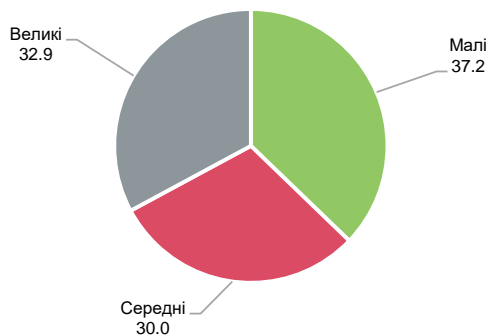
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

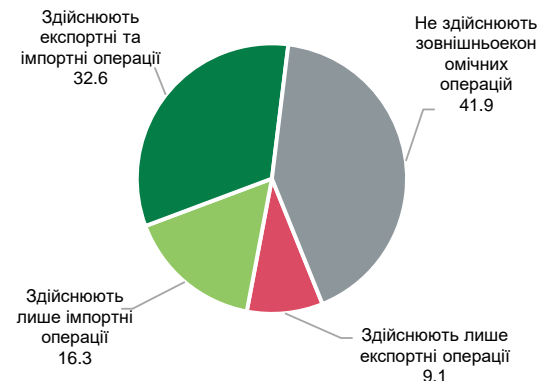
Розподіл респондентів за секторами економіки, %



Розподіл респондентів за розміром підприємств, %



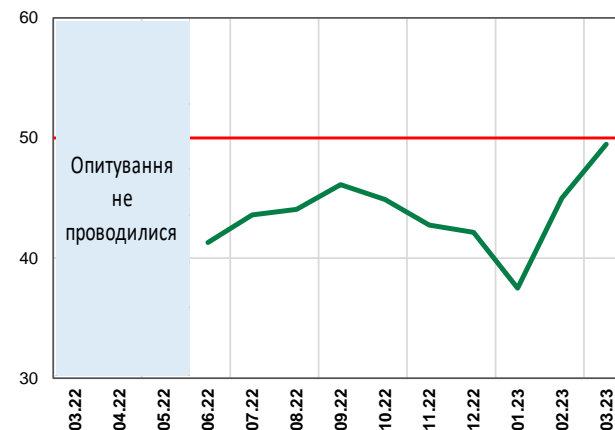
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- Час проведення опитування: 06 – 24 березня 2023 року
- Опитано всього: 484 підприємства
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у березні порівняно з лютим

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Лютий 2023	Березень 2023	Зміна м/м
Промисловість	34.8	47.2	51.2	4.1
Будівництво	4.7	33.5	45.9	12.4
Торгівля	23.3	47.0	53.6	6.6
Послуги	37.2	43.2	45.7	2.5
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		45.0	49.5	4.5

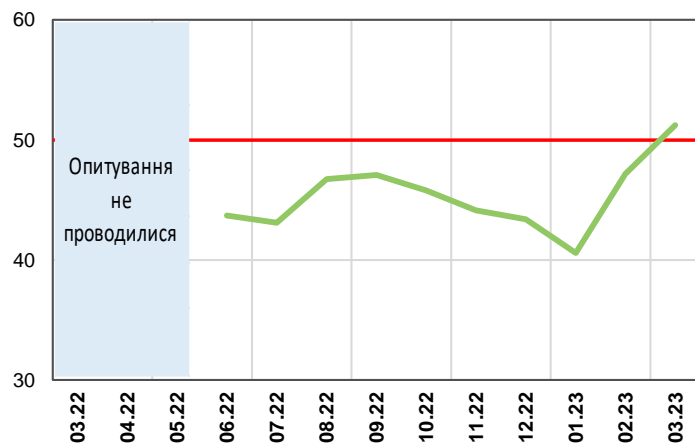
Індекс очікування ділової активності



В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості



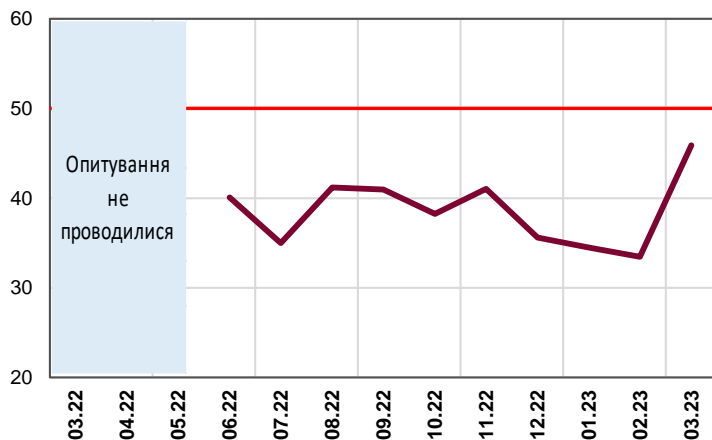
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості



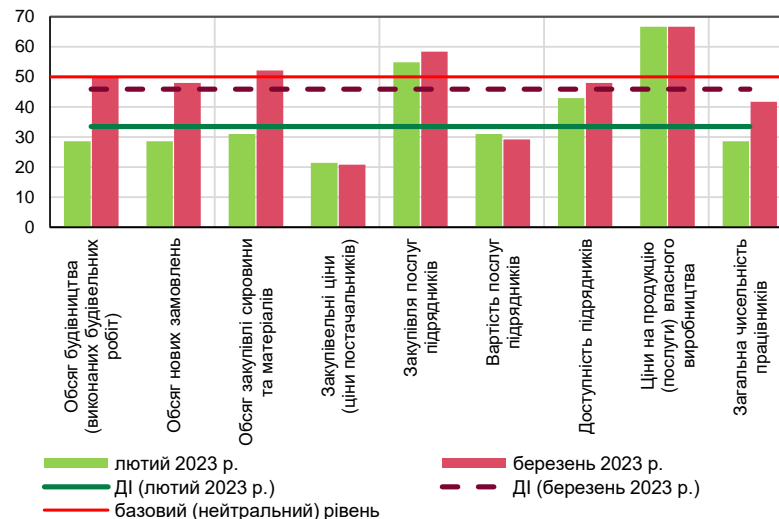
- Поліпшення ситуації в енергетиці, налагодження ланцюгів поставок, поліпшення зовнішньої кон'юнктури позитивно вплинули на оцінки респондентів промисловості в березні. Уперше після лютого 2022 року промислові підприємства очікували зростання своїх економічних результатів порівняно з попереднім місяцем: **ДІ сектора – зріс до 51.2** (у лютому – 47.2).
- Респонденти очікували збільшення обсягів виготовленої продукції, обсягів нових замовлень на продукцію, у т. ч. експортних: ДІ – 57.0, 57.0 та 53.9 відповідно (у лютому – 50.7 та 48.6 та 50.4 відповідно).
- Значно пом'якшилися негативні оцінки щодо обсягів незавершеного виробництва (невиконаних замовлень), послабилися очікування щодо зростання залишків готової продукції: ДІ – 48.0 і 51.6 відповідно (у лютому – 42.1, 55.1 відповідно).
- На тлі послаблення оцінок щодо зростання цін на сировину та матеріали, очікується зростання цін на продукцію власного виробництва нижчими темпами: ДІ – 28.0 та 59.8 відповідно (у лютому – 24.3 та 65.2).
- Попри пом'якшення очікувань, керівники сектора все ще не налаштовані на збільшення загальної чисельності працівників: ДІ – 47.3 (у лютому – 43.2).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва



Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва



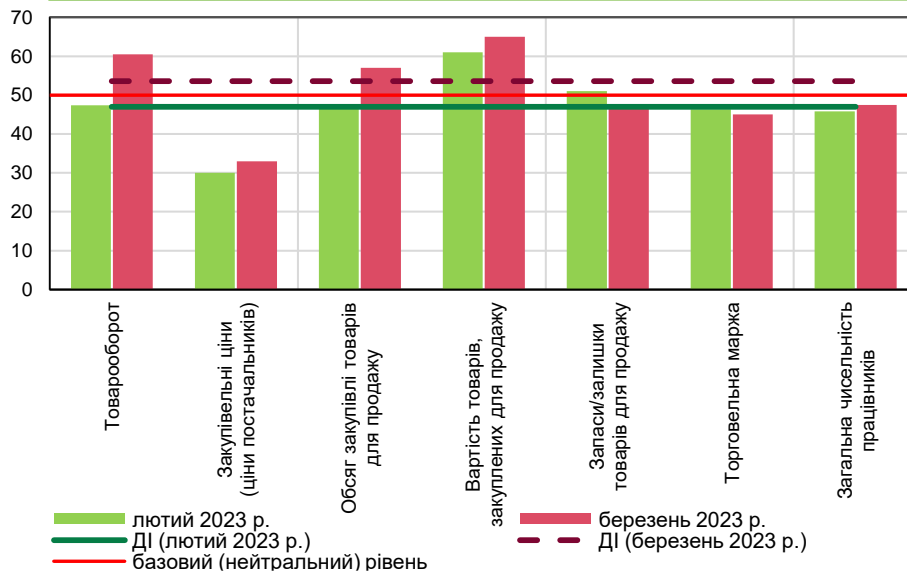
- Підприємства будівництва **зберегли песимістичні оцінки щодо своїх економічних результатів**, незважаючи на їх суттєве послаблення: у березні **ДІ становив 45.9** (у лютому – 33.5). Менш песимістичним очікуванням сприяв сезонний фактор.
- **Очікувалося зростання обсягу закупівлі сировини та матеріалів, а також закупівлі послуг підрядників**: ДІ – 52.1 і 58.3 відповідно (у лютому – 31.0 і 54.8 відповідно). Водночас будівельники не очікували змін обсягів будівництва: ДІ – 50.0 (у лютому – 28.6).
- **Значно послабилися негативні оцінки щодо обсягів нових замовлень**: ДІ – 47.9 (у лютому – 28.6).
- Очікування стосовно зростання цін на продукцію власного виробництва залишаються помірно високими на тлі очікуваного підвищення вартості послуг підрядників і закупівельних цін: ДІ – 66.7, 29.2 і 20.8 відповідно (у лютому – 66.7, 31.0 і 21.4).
- Незважаючи на суттєве пом'якшення своїх прогнозів щодо скорочення кількості працівників, будівельники й надалі **не очікують її зростання**: ДІ – 41.7 (у лютому – 28.6).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі



Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі



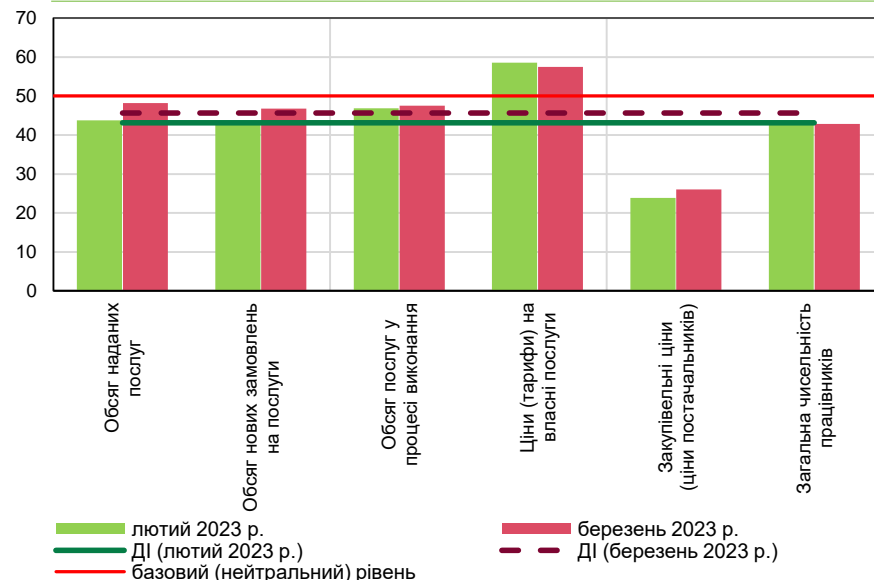
- Пожвавлення споживчих настроїв, поліпшення ситуації з енергопостачанням, збільшення пропозиції товарів позитивно позначилися на очікуваннях підприємств торгівлі. У березні, **уперше після листопада 2021 року, дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сектора перетнув нейтральний рівень і становив 53.6** (у лютому – 47.0).
- Респонденти сектора очікували збільшення товарообороту та збільшення обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 60.5 і ДІ – 57.0 відповідно (у лютому – 47.4 і 46.8 відповідно). На цьому тлі прогнозувалося зростання вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 65.0 (у лютому – 61.1).
- Зважаючи на пом'якшення оцінок стосовно закупівельних цін, очікується незначне зменшення торговельної маржі: ДІ – 33.0 та 45.0 (у лютому – 30.0 та 46.3 відповідно).
- Оцінки щодо зайнятості залишаються негативними: ДІ – 47.5 (у лютому – 45.8).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг



Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг



- На тлі сезонного позжавлення підприємства сфери послуг мали найстриманіші оцінки щодо своїх економічних перспектив серед інших секторів економіки: у березні **ДІ становив 45.7** (у лютому – 43.2).
- Респонденти дещо поліпшили свої песимістичні оцінки щодо обсягу наданих послуг, нових замовлень та послуг у процесі виконання: ДІ – 48.2, 46.8 та 47.5 відповідно (у лютому – 43.8, 42.6 та 46.9 відповідно).
- Підприємства сектора мали помірніші очікування щодо зростання цін на власні послуги на тлі послаблення оцінок щодо цін постачальників: ДІ – 57.5 і 26.1 відповідно (у лютому – 58.6 і 23.8 відповідно).
- Так само, як і в інших секторах, прогнозується подальше скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 42.9 (у лютому – 43.0).



Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у березні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	30	53	16
Обсяг нових замовлень на продукцію	32	50	18
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	23	62	15
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	10	75	15
Залишки готової продукції	19	59	22
Запаси сировини та матеріалів	21	56	22
Ціни на сировину та матеріали	48	49	4
Ціни на продукцію власного виробництва	24	72	4
Загальна чисельність працівників	7	80	13

Дані опитування підприємств будівництва у березні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	25	50	25
Обсяг нових замовлень	13	71	17
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	25	54	21
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	58	42	0
Закупівля послуг підрядників	29	58	13
Вартість послуг підрядників*	42	58	0
Доступність підрядників	8	79	13
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	33	67	0
Загальна чисельність працівників	17	50	33

Дані опитування підприємств торгівлі у березні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	38	45	17
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	38	58	4
Обсяг закупівлі товарів для продажу	33	48	19
Вартість товарів, закуплених для продажу	44	42	14
Запаси / залишки товарів для продажу*	24	57	19
Торговельна маржа	9	72	19
Загальна чисельність працівників	4	87	9

Дані опитування підприємств сфери послуг у березні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	21	55	24
Обсяг нових замовлень на послуги	19	56	25
Обсяг послуг у процесі виконання	17	61	22
Ціни (тарифи) на власні послуги	19	76	4
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	50	48	2
Загальна чисельність працівників	5	76	19

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.



Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)